

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 32/2024 z 26.08.2024r.
Nadleśniczego Nadleśnictwa Nowe Ramuki

**STANDARDY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
PODCZAS ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH PROWADZONYCH
PRZEZ NADLEŚNICTWO NOWE RAMUKI**

(Standardy Ochrony Małoletnich)

Spis treści:

RODZIAŁ I	Postanowienia ogólne
ROZDZIAŁ II	Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a edukatorami leśnymi
ROZDZIAŁ III	Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego
ROZDZIAŁ IV	Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie edukatorów leśnych do ich stosowania
ROZDZIAŁ V	Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania
ROZDZIAŁ VI	Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie
ROZDZIAŁ VII	Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy
ROZDZIAŁ VIII	Zasady ochrony wizerunku małoletniego
ROZDZIAŁ IX	Postanowienia końcowe

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Standardy ochrony dzieci i młodzieży podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki, zwane dalej *Standardami*, zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:
 - 1) edukatorach leśnych - należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Nadleśnictwie Nowe Ramuki mające kontakt z małoletnimi poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych *lub innego rodzaju zaangażowanie w zajęcia edukacyjne*.
 - 2) krzywdzeniu małoletniego - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym edukatorów leśnych lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.
 - 3) małoletnim - należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia.
 - 4) opiekunie małoletniego - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy, opiekun grupy dzieci i młodzieży.
 - 5) Nadleśniczym - należy przez to rozumieć nadleśniczego Nadleśnictwa Nowe Ramuki.
 - 6) Zajęciach edukacyjnych - należy przez to rozumieć przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa, prowadzone w różnych formach, np. zajęcia w Izbie edukacyjnej, zajęcia na ścieżkach dydaktycznych, akcje, prelekcje, pogadanki, zajęcia terenowe.

§ 2

1. Nadleśniczy jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów w Nadleśnictwie Nowe Ramuki.
2. Nadleśniczy zapoznaje edukatorów leśnych ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

ROZDZIAŁ II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a edukatorami leśnymi

§ 3

1. Nadleśniczy, przed dopuszczeniem edukatora leśnego do prowadzenia zajęć edukacyjnych *lub innego zaangażowania w zajęcia edukacyjne*, sprawdza edukatora leśnego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle seksualnym, zwanym dalej Rejestrem. Osoba figurująca w Rejestrze nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1.
2. W celu monitorowania bezpieczeństwa w Nadleśnictwie Nowe Ramuki, poza wykonaniem obowiązku określonego w ustępie 1, Nadleśniczy dokonuje w każdym roku kalendarzowym sprawdzenia figurowania edukatorów leśnych w Rejestrze.
3. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec edukatora leśnego postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu Nadleśniczy niezwłocznie odsuwa takiego edukatora leśnego od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

§ 4

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez edukatorów leśnych w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra.
2. Edukatorzy leśni zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi małoletnimi każdy edukator leśny zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
4. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
5. Edukatorzy leśni monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy edukatorami leśnymi, a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.

§ 5

1. Edukatorzy leśni w kontakcie z małoletnimi:
 - 1) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,

- 2) wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
 - 3) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
 - 4) nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie.
 3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
 4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
 5. Edukator leśny, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
 6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny edukatora leśnego z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - 1) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,
 - 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).

§ 6

Edukatorzy leśni nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.

ROZDZIAŁ III

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

§ 7

1. Edukatorzy leśni zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez edukatora leśnego podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, to ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach Nadleśniczego.
3. Do podjęcia interwencji Nadleśniczy wyznacza pracownika zajmującego stanowisko ds. pracowniczych i sekretariatu.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Nadleśniczego.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Nadleśniczego, wówczas jest on całkowicie wyłączany z procedury podejmowania interwencji.
6. W miarę możliwości do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

§ 8

W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.

§ 9

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
2. Edukatorzy leśni posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane Nadleśniczemu oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie oraz sporządzić kartę interwencji.

§ 10

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez edukatora leśnego, to osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Nadleśniczy przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności z jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
3. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku gdy edukator leśny dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Nadleśniczy powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać edukatora leśnego podejrzewanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

§ 11

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą edukatorem leśnym, Nadleśniczy przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności z jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest nieadekwatnie ubrany do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji

ubóstwa albo - w przypadku przemocy i zaniedbania – o konieczności wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.

§ 12

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzanym o krzywdzenie innego małoletniego nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

§ 13

1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo, Nadleśniczy sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia, Nadleśniczy sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej.

ROZDZIAŁ IV

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie edukatorów leśnych do ich stosowania

§ 14

Nadleśniczy obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

§ 15

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie edukatorów leśnych do stosowania Standardów w Nadleśnictwie jest pracownik zajmujący stanowisko ds. pracowniczych i sekretariatu, zwany dalej Osobą Odpowiedzialną.
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Edukatorzy leśni mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany uregulowań zawartych w Standardach oraz zgłaszać Osobie Odpowiedzialnej incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów Osoba Odpowiedzialna przekazuje Nadleśniczemu.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Nadleśniczy.

ROZDZIAŁ V

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

§ 16

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym zgodnie z § 20 ust. 3.
2. Opiekunowie małoletnich zostają zapoznani ze Standardami. Opiekunowie małoletnich składają oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi Załącznik nr 3 do niniejszych Standardów.
3. W oparciu o niniejsze Standardy Nadleśniczy opracowuje skróconą wersję Standardów zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Skrócona wersja Standardów stanowi Załącznik nr 4.

ROZDZIAŁ VI

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

§ 17

1. Jeżeli Nadleśnictwo zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet zobowiązane jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści. .
2. W miarę możliwości edukatorzy leśni powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Nadleśnictwo w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Edukatorzy leśni powinni stanowić nadzór nad treściami do jakich dostęp mają małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.

ROZDZIAŁ VII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

§ 18

1. Niezależnie od zastosowania procedury interwencji edukatorzy leśni powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to możliwe, po ujawnieniu krzywdy, Nadleśniczy może utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 19

1. Edukatorzy leśni uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez edukatora leśnego wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

ROZDZIAŁ IX
Postanowienia końcowe

§ 20

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 01.08.2024r.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich, którzy nie są uczestnikami zajęć edukacyjnych.
3. Standardy zostają wywieszane w widocznym miejscu w Nadleśnictwie Nowe Ramuki oraz na stronie internetowej - w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

ZATWIERDZAM
Grzegorz Wanat
Nadleśniczy

Wykaz załączników:

1. Załącznik nr 1 - Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony dzieci młodzieży podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki (wzór dla edukatorów leśnych)
2. Załącznik nr 2 - Karta interwencji
3. Załącznik nr 3 - Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony dzieci i młodzieży podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki (wzór dla opiekunów małoletnich)
4. Załącznik nr 4 - Standardy ochrony dzieci i młodzieży podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki - wersja skrócona

Załącznik nr 1
do Standardów Ochrony Dzieci i
Młodzieży podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe
Ramuki

.....
Miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY
DZIECI I MŁODZIEŻY PODCZAS ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH
W NADLEŚNICTWIE NOWE RAMUKI**

Ja, niżej podpisany/a oświadczam, że
zapoznałem/am się ze Standardami ochrony dzieci i młodzieży podczas zajęć
edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki oraz zobowiązuje się
do ich stosowania i przestrzegania.

.....
podpis

Karta interwencji

Imię i nazwisko małoletniego

Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

Działania podjęte wobec małoletniego

Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)

Spotkania z opiekunem małoletniego

Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję)

.....

Wyniki interwencji

Działania podjęte wobec krzywdzącego

Załącznik nr 3
do Standardów Ochrony Dzieci i
Młodzieży podczas zajęć edukacyjnych
prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe
Ramuki

.....
Miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY
DZIECI I MŁODZIEŻY PODCZAS ZAJĘĆ, EDUKACYJNYCH
W NADLEŚNICTWIE NOWE RAMUKI**

Ja, niżej podpisany/a oświadczam, że
zapoznałem/am się ze Standardami Ochrony Dzieci i Młodzieży podczas zajęć
edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki.

.....
podpis

**STANDARDY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
PODCZAS ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH PROWADZONYCH
PRZEZ NADLEŚNICTWO NOWE RAMUKI
- WERSJA SKRÓCONA -**

§ 1

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez edukatorów leśnych w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra.
2. Edukatorzy leśni zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. Edukatorzy leśni monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy edukatorami leśnymi, a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.

§ 2

1. Edukatorzy leśni w kontakcie z małoletnimi:
 - 1) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,
 - 2) wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
 - 3) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
 - 4) nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
2. Niedopuszczalnej jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie.
3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji władzy.
5. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny edukatora leśnego z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - 1) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,
 - 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).

§ 3

Edukatorzy leśni nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.

§ 4

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez edukatora leśnego, to osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Nadleśniczy przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
3. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku gdy edukator leśny dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Nadleśniczy powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać edukatora leśnego podejrzanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia.

§ 5

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą edukatorem leśnym przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Nadleśniczy stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Nadleśniczy organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

§ 6

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.

3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.

§ 7

1. Edukatorzy leśni uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez edukatora leśnego wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.